

Краєзнавець активно розвиває освітянське краєзнавство. О. Падалка є знаним фахівцем у галузі економічної освіти і педагогічних технологій. Він є одним із фундаторів вищезазначених наукових напрямів і першопрохідців в Україні, а наукові концепції, які розробляє і відтворює О.С. Падалка, набувають все більшого визнання та актуальності. За останні два десятиліття в Україні фактично створена ним наукова школа з основ економічної освіти та економічного виховання студентів і учнів. Він обґрунтував положення щодо використання перспективних ідей вітчизняного та зарубіжного досвіду професійно-економічної підготовки педагогів професійної школи. Також науковець здійснює історико-педагогічний аналіз

становлення і розвитку професійно-педагогічної освіти з урахуванням професійно-економічної компоненти підготовки.

Він є автором понад 210 друкованих праць, зокрема 53 підручників, посібників, 9 монографій. Під його керівництвом захищено 28 кандидатських дисертацій та 3 докторських. Активно виступає в педагогічній пресі, публікує психолого-педагогічні розвідки, бере участь у численних наукових конференціях України з психолого-педагогічної тематики.

Національна спілка краєзнавців України щиро вітає лауреатів та бажає їм і надалі впевнено і твердо триматись на краєзнавчому фронті на благо українського народу! Україна переможе! Слава Україні!

Дмитро Омельченко (м. Київ)

заступник директора

Українського державного центру

національно-патріотичного виховання,

краєзнавства і туризму учнівської молоді

E-mail: center.patriotua@gmail.com

Роль краєзнавчих студій у процесах національно-патріотичного виховання молоді на сучасному етапі

Нагальна потреба в умовах військової агресії РФ проти України формуванню у молодого покоління стійких переконань щодо безперервності процесів боротьби українців за права на свою державу та національну ідентичність, формуванню у молоді важливих особистісних патріотичних якостей на прикладах самовідданого служіння своєму народові, бажання бути гідними наступниками великих борців за Україну, готувати себе до її захисту від ворогів стає все актуальнішою.

Сприяття цьому покликані краєзнавчі дослідження щодо місця і ролі в державотворчих процесах історичних постатей та регіональних лідерів, діячів духовної сфери життя українців у різні історичні періоди. Актуалізації героїчного чину наших воїнів-предків з часів княжої доби, а також інформації про життя і діяльність представників культури і мистецтва, освіти і релігії – велетів української духовності, чия діяльність в усі віки наповнювала українців високою

моральністю і вірою. Привернути увагу суспільства до постатей, чия віра, сила і талант можуть стати взірцем для наслідування молоддю у цей складний час були покликані краєзнавчі заходи Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, що проводилися у формі Всеукраїнських та регіональних (комплексних і профільних) експедицій, акцій, конкурсів, різноманітних за змістом конференцій тощо.

Зокрема, саме цьому була присвячена Всеукраїнська краєзнавча акція «В традиціях високої звитяги». Метою акції було сприяння вихованню патріотичних почуттів у дітей та молоді на переможних традиціях українського народу, його воїнів і бунтарів, громадсько-політичних лідерів, діячів освіти і науки, культури і мистецтва – усіх, хто своєю діяльністю наближав державність та незалежність України.

Прикладом ефективності застосування різноманітних форм виховної роботи у процесах

національно-патріотичного виховання також може слугувати проведена у вересні 2022 року Всеукраїнська краєзнавча онлайн-вікторина «Мій край у запитаннях та відповідях». Більшість із п'ятисот учасників, що взяли участь у вікторині, продемонстрували значний рівень зацікавленості історією та природою рідного краю, а також різними аспектами історичного краєзнавства та географії України.

10 червня 2022 року Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді та КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» в online форматі провели Всеукраїнську краєзнавчу конференцію учнівської молоді «Діти і війна: сучасний вимір». За час війни з 2014 року уже вирости діти, в житті яких завжди була війна, які вміють за звуками обстрілів розрізняти типи снарядів і мін, знають, що ввечері не можна включати світло тощо. Вони бачили і відчували на собі всі жахи військових дій, багато з них втратили рідну домівку, були вимушені переїхати в інші регіони. Тому свідчення дітей цінні для збереження історичної правди.

Метою проведення конференції було сприяння формуванню громадянської позиції дітей та молоді засобами краєзнавчо-дослідницької роботи, а також відтворення хроніки подій очима дітей, їх думок, емоцій тощо. Під час підготовки

та проведення конференції увага організаторів та учасників конференції зосереджувалася на вивченні подій російсько-української війни як на Сході України, так і в інших регіонах країни; поглибленні знань дітей та молоді з історії свого краю, складних суспільно-політичних процесів сучасності, а також на приверненні уваги громадянського суспільства, міжнародних гуманітарних організацій, волонтерських спільнот до проблеми «діти і війна». На конференції були представлені 70 робіт з 17 областей України. Практично всі виступи учасників містять правдиві та надзвичайно емоційні описи подій, пов'язаних із російською агресією проти України, а також упевненість у перемозі Збройних сил України над російськими окупантами.

В цьому контексті можемо розглядати й підготовку проведення в листопаді 2022 року у м. Харкові в режимі онлайн XVI Всеукраїнської філософської історико-краєзнавчої конференції учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій нарід», присвяченої 300-річчю від дня народження Г.С. Сковороди. Серед основних завдань конференції пропонується спробувати знайти відповіді на питання про сутність людини, її буття, сенс життя, мету існування в цьому світі, про щастя і шляхи його досягнення, про свободу, волю, про систему життєвих цінностей, а також вшанування пам'яті філософа, просвітителя Г. Сковороди.